

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р **Димитър Иванов Добревски**

Хоноруван преподавател в Национална художествена академия – катедра „Индустиален дизайн“ научно направление 05.08.04 ИЗКУСТВОЗНАНИЕ И ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО

За хабилитационен труд с открита процедура, на основание Заповед на Ректора на НХА № 0029-У / 27.02.2023 г. и решение на Факултетния съвет на ФПИД с Протокол № 7/31.05.2023 г., за придобиване на научната степен „доктор“ по професионално направление 05.08.04. ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО, научна специалност Изкуствознание и изобразително изкуство – „Индустиален дизайн“, с кандидат **Деница Симеонова Иванова**

Тема на дисертационния труд: „Съвременни тенденции в дизайна - дизайн на социални работи“

Актуалност на темата: Социалната роботика е явление, с което обществото тепърва предстои да се сблъска, а в настоящия момент научноизследователската дейност липсва или е непълна. Много малко са публикациите по темата, особено на български автори, което личи от приложената библиография - (534 книги и статии, от които само 12 са на български автори).

Обект на настоящето изследване е социалният робот и неговата проблематика от гледна точка на дизайн проектирането.

Предмет на дисертационния труд са терминологията, характеристиките и дизайна на социални работи.

Времеви обхват на изследването: периода от края на ХХ век до 20-те години на ХХІ век.

Дисертационният труд има за **цел** да създаде метод на дизайнерско проектиране, съсредоточен основно върху формиране на дизайн заданието в процеса на проектиране.

Основната авторска теза е, че все още няма установени практики за проектиране на социални работи, въпреки, че вече има приложени различни модели. В края на труда Деница Иванова предлага свой авторски модел „Робомап“ и провежда апробация на модела със студенти от катедрата.

За постигане на основната цел са поставени следните **задачи**:

- изясняване на терминологията;
- натрупване на синтезирани познания;
- проучване на тенденциите във формообразуването на социални работи;
- запознаване със специфичните изисквания в процеса на проектиране и ролята и мястото на дизайнера в този процес.

При избора на **методология** е обърнато специално внимание на **историографски подход** при съпоставяне на събраните публикувани сведения. При анализа на различните източници е приложен **позитивистичен метод** на изследване.

Дисертационния труд е развит в **Увод, изложение в 4 глави, Заключение и Приложение**, заемащи 303 стр., което създава предпоставки за стегнато и подредено структуриране на доказателствения материал. Съществена част е приложеният богат илюстративен материал от 111 номерирани фигури и 4 приложения. Впечатляващо е голямото количество на ползваните литературни източници: 534 книги и статии, от които 12 на български автори и 20 електронни източника.

В първа глава е разгледано понятието „робот” и е направен кратък исторически преглед на развитие на роботиката във времето. Разгледани са основни дефиниции, формулирани от водещи авторитетни автори в областта. Показана е бурната динамика на процеса, от което следва потенциал за множество дизайн намеси.

Втора глава анализира отношението и взаимодействието между човека и робота, сложен процес, изучаван от различни хуманитарни дисциплини.

Трета глава разглежда дизайна на социални работи като основа за бъдещи разработки. Анализирани са основни теоретични модели на дизайнерско проектиране на социални работи.

Четвърта глава, която според мен е най-съществена част от реабилитационния труд, разглежда изграждането и апробирането на авторски модел за дизайн проектиране на социални работи. Апробацията включва анкета, направена със студентите и анализ на резултатите от анкетата.

Трудът завършва със заключение, в което са обобщени основните изводи от предните глави, водещи елементи от процеса на проектиране и анализ на проблемите при проектиране на социални работи.

В края на дисертационния труд са формулирани 10 научни и 2 практически приноса.

В приложената автобиография Деница Иванова посочва участие в два конкурса

(Светът е дизайн – пролетен салон дизайн за архитектурата 2016 и конкурс за дизайн на еднолитрова бутилка за машинно масло Приста Ойл, от който има втора награда съвместно с Диана Кунчева) и 4 творчески работилници (Light up the Balkans 2 – 2016, Light up the Balkans 3 – 2017, Auto motivate me – 2018, Biomorphic workshop – 2020).

Докторантът посочва списък от 2 научни публикации, свързани с труда:

1. Иванова, Д. (15.07.2021 г.) Мястото на цвета в емоционалния дизайн, - BALKANCOLOR 5, Пета научна конференция по проблемите на цвета и цветознанието, Група Цвят България, стр. 48-62; София, ISSN 1313- 4848

2. Иванова, Д. Инструмент за проучване и формиране на дизайн-задание, В ДИЗАЙН & ПРИЛОЖНИ ИЗКУСТВА 2023. София : НХА, София. 2023., с. 41–54, ISBN 2815-4932.

Намирам, че публикациите по дисертацията са достатъчни, както в количествено, така и в качествено отношение. Публикациите са докладвани и обсъдени на национални научни конференции.

При прочита на труда не съм забелязал граматически и пунктуални грешки, което вероятно се дължи и на факта, че текстът е минал през редактиране. Балансирани са добре вербалния материал с приложените илюстрации и схеми. Една от основните ми препоръки към автора е да изясни и опрости структурата на представения труд, ако се стигне до публикация. За по-добра информативност е наложително приложените цитати да се отделят от останалия текст. Необходимо е с оглед на широкото използване на специализирана терминология, която авторът посочва, тя да бъде подкрепена с терминологичен речник в края на труда.

В заключение, независимо от направените забележки и препоръки, искам да дам положителната си оценка за дисертационния труд на Деница Симеонова Иванова и да предложа на уважаемото Научно жури да и присъди образователната и научна степен „ДОКТОР“ в област 8.2. Изобразително изкуство.

25.02.2024 г.
София

Член на журито: доц. д-р Димитър Иванов Добревски
/...../